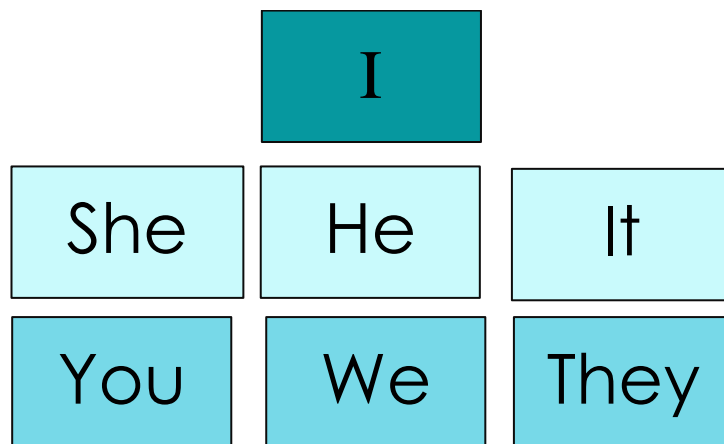

פרק 2: כינויי גוף

א. פירוט

כמו שראינו בשיעור, כינויי הגוף נחלקים באנגלית לשלוש קבוצות: קבוצת **האני**, קבוצת **היחיד** וקבוצת **הרבים**. חלוקה זו מקלה על האנגלית להתאים פועל לנושא מכיוון שקיימות רק שלוש אופציות להטיה (על פי שלושת הקבוצות).

הטבלה הבאה ממחישה את ההבדל בין ריבוי כינויי הגוף בעברית לחלוקה הפשוטה לשלוש קבוצות באנגלית:

קבוצת ה"אני"	I	אני (לשון גבר)
		אני (לשון אישה)
קבוצת היחיד	She	היא
	He	הוא
	It	זה
קבוצת הרבים	You	את
		אתה
		אתם
		אתן
	We	אנחנו
	They	הם
הן		

האנגלית מאחדת את כינויי הגוף לשלוש קבוצות (אני, יחיד, רבים) ועל ידי כך חוסכת לעצמה את מספר ההטיות האפשרי במשפט נתון. בנוסף, כינויי הגוף "I, You, They" מאחדים מספר כינויי גוף בעברית. מכאן צפוי קושי ללומד דובר העברית בזכירת כינויי הגוף "You" ו-"They" בגלל ה"כיווץ" שהאנגלית עושה.

החשיבות העצומה של כינויי הגוף היא שהם אלו שקובעים את הטיית הפועל בהמשך. לדוגמה, כינוי הגוף "אני" מכתוב הטיה של "קורא" ולא של "קוראים". הקשר בין כינוי הגוף לפועל נקרא בשפה המקצועית **הסכמה בין יחידת הנושא ליחידת הפועל**. ההסכמה היא למעשה התאמה מדויקת בין כינוי הגוף לפועל. כך באנגלית נצטרך להצמיד את הפועל "am" לכינוי הגוף "I" ואין שום אפשרות אחרת. מכאן נובע שריבוי כינויי הגוף בעברית מוביל לריבוי של הטיות ואילו צמצום כינויי הגוף באנגלית מצמצם את מספר הטיות לכל פועל.

מציאת כינוי גוף בסיסי:

כינויי הגוף "מסתתרים" כמעט בכל משפט באנגלית (כי האנגלית מחייבת יחידת נושא ברוב המשפטים). מציאת כינוי גוף בסיסי הוא המונח המקצועי לטכניקה בה אנו מזדהים איזה כינוי גוף מסתתר מאחורי יחידת הנושא. למשל, הביטוי "אחות שלו" מדבר למעשה על אישה אחת ולכן הצמצום יוביל לכינוי הגוף לאישה בגוף יחיד "היא". באנגלית זה אותו הדבר: אם יחידת הנושא היא "Sara" אז בעצם יש לנו כינוי גוף של "She". יחידת נושא המורכבת מהצירוף "Tom and Jerry" "מסתירה" למעשה את כינוי הגוף הבסיסי "They".

ב. תרגול כינויי גוף

1. העתיקו את הטבלה שלמטה למחברת בלי התרגום לעברית. שנו את הגיית כינויי הגוף באנגלית ואת הפירוש לעברית. היעזרו במילון אינטרנטי לשמיעת הגיית המילה (הכניסו את כינוי הגוף באנגלית לחלון החיפוש במילון, הקישו enter ולחצו על הסמל של הרמקול).

סגרו את הספר ומלאו את הטבלה בפירוש של כינויי הגוף לעברית.

כינוי גוף - אנגלית	תרגום לעברית
I	אני (לשון גבר ואשה ביחד)
She	היא
He	הוא
It	זה (חי, צומח, דומם ביחיד)
You	את, אתה, אתם, אתן
We	אנחנו
They	הם, הן

2. סמנו את יחידות הנושא במשפטים וכתבו מעל את כינוי הגוף הבסיסי:

דוגמאות

- a) Ron is happy. רון שמח.
 הנושא הוא "רון", כלומר "הוא" ולכן מעל הנושא כתבו "He".

He
 a) Ron is happy.

- b) Dan and Gal are friends. דן וגל חברים.
 הנושא הוא "דן וגל", כלומר "הם" ולכן מעל הנושא יש לכתוב "They".

They
 b) Dan and Gal are friends.

- c) The doctor is here. הרופא כאן.
 במקרה הזה ישנה בעיה כי "doctor" יכול להיות גם רופא וגם רופאה. לכן יש לכתוב מעל גם "He" וגם "She".

She\ He
 c) The doctor is here.

- 1) Dana is a doctor. דנה רופאה.
- 2) Jane and I are teachers. ג'יין ואני מורות.
- 3) Jeff and Kelly are tired. ג'ף וקלי עייפים.
- 4) My sister is 25 years old. אחותי בת 25.
- 5) My brother is tall. אח שלי גבוה.
- 6) The new school is big and beautiful. בית הספר החדש הוא גדול ויפה.

3. מתחו קו בין כינויי הגוף באנגלית לתרגום בעברית:

They	אני
She	את, אתה, אתם, אתן
I	היא
He	אנחנו
It	הם, הן
We	הוא
You	זה (חי, צומח, דומם)

4. השלימו את האותיות החסרות בכינויי הגוף באנגלית ותרגמו אותם לעברית:

___	_____	Y ___	_____
H ___	_____	S ___ e	_____
T ___ y	_____	___ e	_____
___ t	_____		

ג. פירוט על כינוי הגוף "It"

ברוב השפות קיימת חלוקה של חפצים ללשון גבר ולשון אישה. חלוקה זו מבוססת על עיקרון שרירותי, כלומר אין סיבה מסוימת שבגללה "כדור" הוא לשון גבר ו"עגבנייה" היא לשון אישה ועל הלומד מוטלת עבודה רבה להפנים את החלוקה הספציפית לכל שפה. בגרמנית קיימת חלוקה ללשון גבר, אישה וניטראלי ("זה") כך שלומד השפה צריך להבחין בין שלוש קטגוריות ביחס לחפצים. באנגלית המצב פשוט בהרבה – כל מה שהוא לא אנושי ובצורת יחיד נכלל בקטגוריה ניטראלית אחת. כך השולחן, הענן, הדג והממשלה נכנסים כולם לקטגוריה אחת של כינוי הגוף "It". בנוסף:

- מזג האוויר יכול להיות "It" כמו במשפט: "It is hot today". התרגום הישיר הוא "מזג האוויר חם היום", אבל בעברית אנחנו משמיטים את הנושא ויוצרים מבנה מקוצר – "חם היום".

- גם זמן נכלל בקטגוריה זו כמו במשפט: "It is 4 o'clock in the afternoon". בתרגום לעברית המשפט יהיה "השעה היא 4 אחרי הצהריים" אבל האנגלית מניחה שהקורא או המאזין יבין שכינוי הגוף "It" כאן פירושו "השעה".

בלשון מקצועית ה – It נקרא "כינוי גוף ריק" מכיוון שהוא מצביע על כל חפץ או דבר שהוא לא אנושי ובצורת יחיד. הכללה זו מוחקת את ההבחנה בין לשון גבר ולשון אישה ביחס לחפצים ומקלה על הלומד להשתמש בשמות העצם תחת הקטגוריה הניטראלית.

מה קורה כאשר החפץ הופך לרבים?

בצורת הרבים החפצים הופכים לכינוי הגוף "They" ולכן הפרח (flower) ביחיד יהיה "It" והפרחים (flowers) יהיו "They".

שימו לב:

חיות מחמד מקבלות את כינוי הגוף "He" \ "She" בגלל הקרבה הרגשית שיש בין חייית המחמד לבעלים. יחסי החיבה מוציאים את חיות המחמד מהעמדה הניטראלית:

a) "The cat is white (לבן). It is small (קטן)." - הדובר לא מכיר את החתול

b) "My cat is white. He is small." - הדובר הוא בעלי החתול

תרגול:

סדרו את המילים במחסן המילים לקטגוריות שלמטה:

Dan	table שולחן	tables	water מים	Liat and me	sister
milk חלב	Tom and Jeff	Jane	sisters אחיות	brother אח	המכונית שלי my car
zebra	cakes עוגות	my bag תיק	brothers	the books	אמא mom

She & He

It

We & They
